

І. О. Мащенко
**КУЛЬТУРОЛОГІЧНА РЕЦЕПЦІЯ СЮЖЕТНОСТІ
СПОРТИВНО-ХУДОЖНІХ ДІЙСТВ**

I. O. Mashchenko
**CULTURAL RECEPTION OF THE SPORTS
AND ART PERFORMANCES PLOT**

На початку ХХІ ст. історико-культурна динаміка України демонструє перехід до візуальної культури як синтезуючої ланки в системі комунікативних практик між суспільством, мистецтвом і спортом. Особливо важливим є ціннісний аспект як передача культурної спадщини наступним поколінням засобами сценічного мистецтва, у якому спорт — основний вид людської діяльності.

Теоретичні та практичні аспекти проблематики організації й проведення спортивно-художніх дійств (СХД) і взаємозв'язку спорту з різними соціальними і комунікативними системами висвітлено в працях В. Лукачука, С. Брякіна, М. Сарафт, Н. Візітей, В. Жолдак. Проте внутрішньоструктурні елементи спортивно-художніх дійств (СХД) та механізми їх впливу на особистість не розглянуто, що дозволяє зацентувати на цьому.

СХД є універсальним жанром комунікативної спрямованості, який спрямований на всі вікові групи населення. Залучення адресата/глядача до такого формату дійств свідчить про пошуки та творчо-візуальне відбиття культурних цінностей і соціальних систем у просторі стадіону. СХД — це складний культурний феномен, який у знаково-символічній формі адаптує людську діяльність до рекреації та «вмонтовує» в комунікативну систему відносин між автором дійства, учасником, глядачем і державою.

СХД на початку ХХІ ст. демонструє ставлення до режисерської постановки як певної дидактичної та аксіологічної складової видовища. Так, внутрішньоструктурним елементом та візуальним втіленням СХД у комунікативному просторі є сюжетність як синтез художньої та ритуально-обрядової частини дійства та їх практичного досвіду.

Художня частина дійства спрямована на історико-культурну інтеграцію системи мистецтва, де головним є ознайомлення глядача/адресата з механізмами культурозміни на всіх рівнях суспільного життя певної країни, яка проводить СХД (міфологічне сприйняття, становлення, розвиток, модернізація тощо).

Ритуально-обрядова структурна одиниця в культурному досвіді є додатковим елементом до спортивного заходу (урочистий прохід спортсменів та делегацій, вітальне слово та офіційне відкриття, підняття прапора, виконання гімну, проголошення клятви, запалювання священного вогнища, офіційне закриття тощо). Хоча є такі покази СХД, де художня частина є домінантною, ритуально-обрядова складова зникає (наприклад, свято «Аріран» з масовими музично-гімнастичними виступами м. Пхеньяна (КНДР), початок з 2002 р.). У такому випадку ідея комунікативної

спрямованості тяжіє до звітного показу спортивних досягнень на рівні країни, а не на європейському чи світовому.

Особливо важливим у культурній рецепції сюжетності СХД є момент одноразовості показу заходу. Художня частина змінюється залежно від регіональної та етнічної особливостей сприйняття, а в ритуально-обрядовій змінюється форма візуального втілення, де послідовність структурних елементів є культуротворчою константою. Відповідно, у глядача формується певне ціннісне бачення (наприклад, клятва як урочиста ода спорту та заклик до фізичної та духовної єдності; запалення вогнища — як запал енергії, сили, передача із покоління в покоління тощо).

Таким чином, культурологічна рецепція сюжетності СДХ базується на цілісному сприйнятті спорту, історії та мистецтва в його візуальному втіленні як складової комунікативної системи. Ціннісна складова залучається під час створення та реалізації художнього задуму на сценічній площині засобами сценічного мистецтва — кольору, художнього фону, світла, звуку, пластичної виразності.

Я. О. Жукова

ФЕШН-ІНДУСТРІЯ. ХАРКІВ. ПОЧАТОК

Ya. O. Zhukova

FASHION INDUSTRY. KHARKIV. BEGINNING

Від часів заснування до наших днів Харків має не тільки потребу, а й традицію впливати на модні тенденції. Географічне розташування на перехресті торговельних шляхів, перетин західноукраїнської і східноукраїнської культур, потреби та спосіб життя жителів великого міста становлять історичні запоруки поступового становлення провідної фешн-індустрії Сходу України.

На Харківщині розміщується найбільша кількість швейних виробництв, що свідчить про місто як про один із швейних лідерів України. Саме фабрикою ім. Тинякова здійснено замовлення від посередників всесвітньвідомого бренду Prada на пошиття верхнього одягу колекції 2007 р.

У двадцятку найуспішніших українських дизайнерів одягу входить харків'янин Андре Тан.

Серед яскравих харківських представників — неординарний фешн-дизайнер Костянтин Пономарьов, котрий живе та працює у рідному місті. Здобувши освіту у Харківському державному художньому училищі та Санкт-Петербурзькій академії мистецтв, дизайнер у 1996 р. створив перше авторське ательє в Харкові. Пономарьов працює з харківськими компаніями «Чарівні Хутра» та Екіро. Його колекція «Furs Major» — найдорожча дизайнерська колекція, коли-небудь створена в Україні. Це — перший дизайнер, який заявив про Україну на міжнародному фешн-каналі FTV. Костянтин Пономарьов підтримує імідж Харкова, стверджуючи: «Модно жити у Харкові!».